

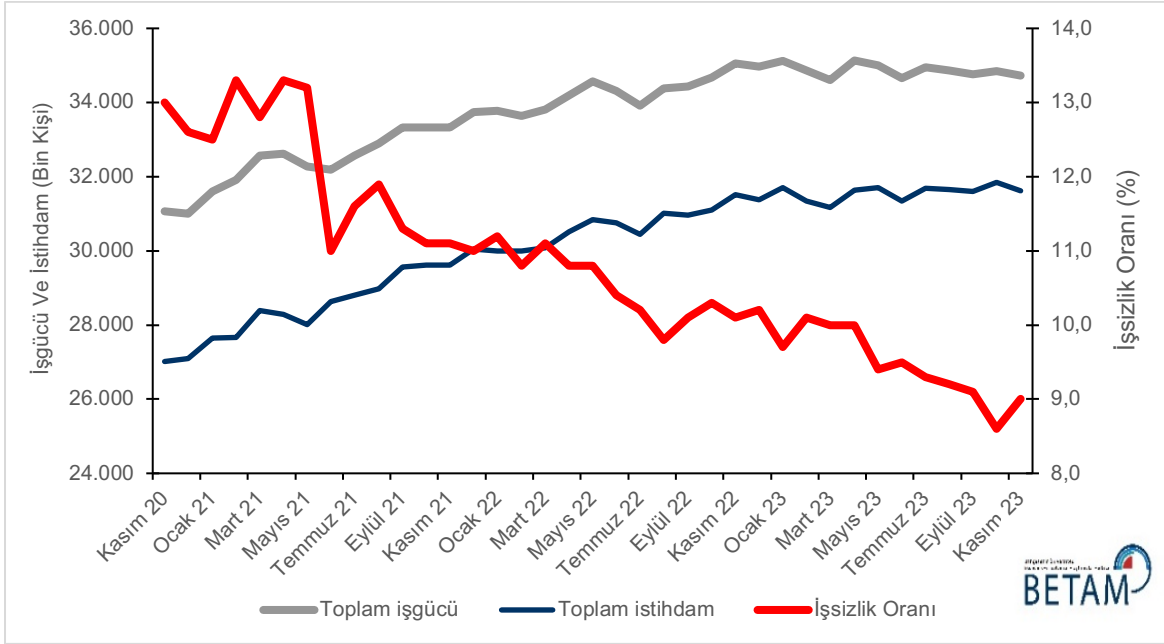
İŞSİZLİKTE ARTIŞ

Seyfettin Gürsel*, Saliha Tanrıverdi**

Yönetici Özeti

İstihdamda 236 bin kişilik düşüş, işsiz sayısında ise 115 binlik artış işgücünü yaklaşık 122 bin kişi azaltmış, genel işsizlik oranı son 8 aydır koruduğu düşüş eğilimini kaybederek, Ekim'den Kasım'a 0,4 puan artarak yüzde 9 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Ekim'den Kasım'a istihdamda görülen 108 binlik azalış ve işsiz sayısında görülen 41 bin kişilik artış sonucu 0,4 puanlık artışla yüzde 11,8'e yükselmiştir. Erkek işsizlik oranı ise Kasım'da istihdamda 128 bin kişilik azalış, işsizlerde 74 bin kişilik artış sonucu yüzde 7,5'e yükselmiştir. Kadın işgücü seviyesi 67 bin azalırken erkek işgücü seviyesi 53 bin azalmıştır. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı Kasım ayında 4,2 puandan 4,3 puana yükselmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İşsizlik oranında artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Ekim'den Kasım'a 236 bin kişilik düşüşle 31 milyon 611 bine gerilemiştir. Kasım ayında işsiz sayısı ise 115 bin artarak 3 milyon 116 bine yükselmiştir. Bu

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

** Saliha Tanrıverdi, Betam, Araştırma Görevlisi, saliha.tanriverdi@bau.edu.tr

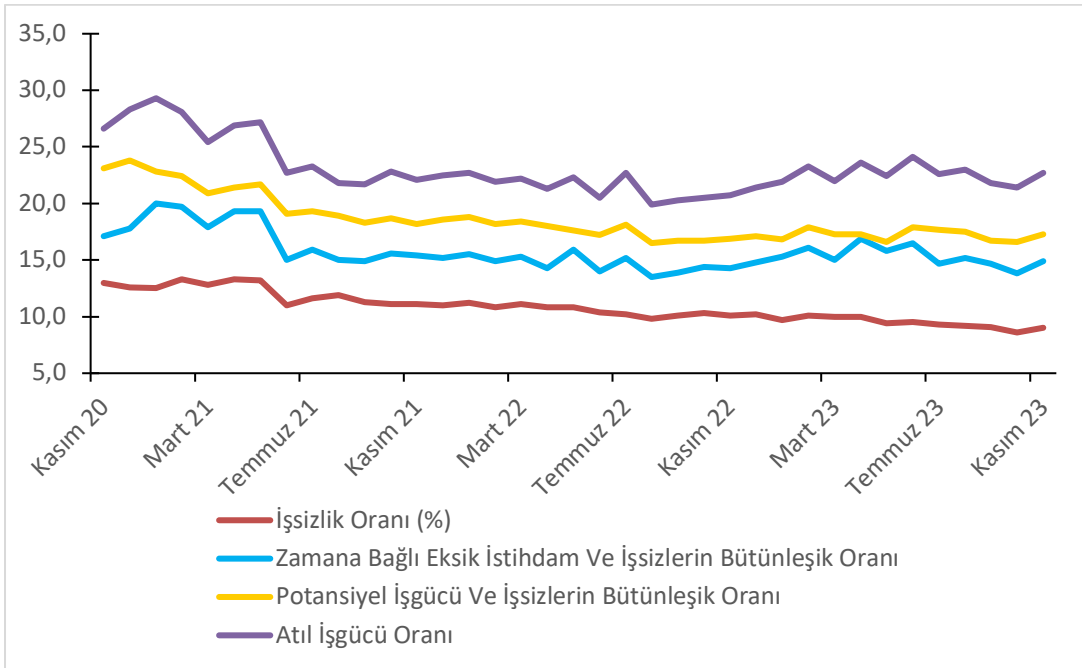
gelişmenin sonucunda 122 bin azalan işgücü 34 milyon 726 bin seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). İşsizlik oranı Kasım ayında 0,4 yüzde puan artarak 9 olmuştur.

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, “zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” “işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” olarak adlandırılmakta ve üçüncü oran, “atıl işgücü oranı” bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Kasım ayında yüzde 9 olarak gerçekleşirken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranı, potansiyel işgücündeki 159 binlik artış sonucu yüzde 16,6’dan yüzde 17,3’e yükselmiştir. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı ise 1,1 puanlık artış ile yüzde 14,9’a ulaşmıştır. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 1,3 puan artarak yüzde 22,7 seviyesine çıkmıştır (Şekil 2, Tablo 2).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

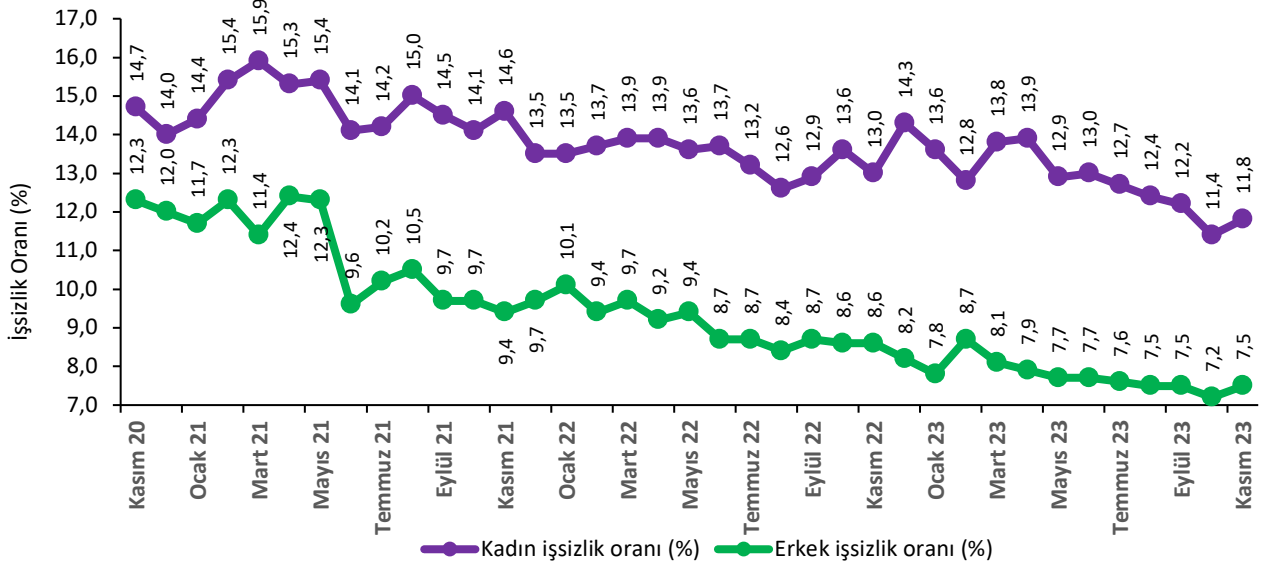

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdamında sert düşüş

Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Ekim’den Kasım’a kadın istihdamında 108 bin düşüş gerçekleşmiştir. Aylık yüzde 1 oranında azalma dikkat çekicidir. Öte yandan kadın işsiz sayısı 41 bin kişi artmış, neticede işgücü 67 bin azalmıştır. Kadın işsizlik oranı da Ekim’den Kasım’a 0,4 yüzde puanlık artışla yüzde 11,8 seviyesine çıkmıştır. Ekim’de kadın istihdamı 143 bin artmış, kadın işsizlik oranı da yüzde 12,2’den 11,4’e gerilemişti. Erkek istihdamı ise Kasım’da 128 bin azalırken (yüzde 0,6 azalma) işsiz sayısı 74 bin artmış ve erkek işsizlik oranı yüzde 7,5 olarak gerçekleşmiştir. Erkek istihdamında Ekim’de 104 binlik artış olmuş, işsizlik oranı da 0,3 yüzde puanlık azalışla yüzde 7,2 olmuştur.

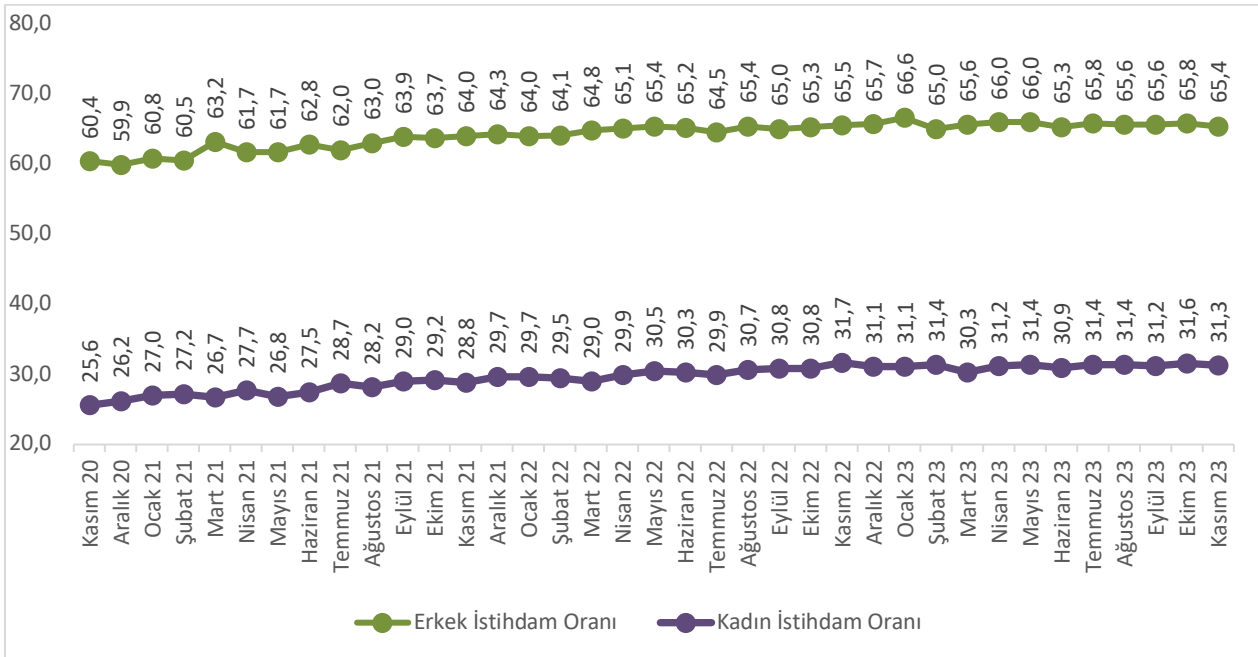
Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdam oranı, istihdamdaki 108 binlik düşüş sonucu yüzde 31,3'e düşerken, erkek istihdam oranı ise yüzde 65,4 olarak gerçekleşmiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Temmuz 20	30,453	26,141	4,312	14.2			
Ağustos 20	30,961	26,958	4,003	12.9	508	817	-309
Eylül 20	31,095	27,171	3,924	12.6	134	213	-79
Ekim 20	31,086	27,005	4,081	13.1	-9	-166	157
Kasım 20	31,069	27,016	4,052	13.0	-17	11	-29
Aralık 20	31,002	27,093	3,909	12.6	-67	77	-143
Ocak 21	31,604	27,646	3,958	12.5	602	553	49
Şubat 21	31,914	27,673	4,241	13.3	310	27	283
Mart 21	32,570	28,395	4,175	12.8	656	722	-66
Nisan 21	32,624	28,289	4,335	13.3	54	-106	160
Mayıs 21	32,278	28,007	4,271	13.2	-346	-282	-64
Haziran 21	32,183	28,631	3,552	11.0	-95	624	-719
Temmuz 21	32,571	28,807	3,764	11.6	388	176	212
Ağustos 21	32,902	28,979	3,922	11.9	331	172	158
Eylül 21	33,326	29,566	3,761	11.3	424	587	-161
Ekim 21	33,327	29,614	3,713	11.1	1	48	-48
Kasım 21	33,332	29,618	3,714	11.1	5	4	1
Aralık 21	33,747	30,041	3,706	11.0	415	423	-8
Ocak 22	33,782	29,988	3,793	11.2	35	-53	87
Şubat 22	33,636	30,004	3,632	10.8	-146	16	-161
Mart 22	33,815	30,078	3,737	11.1	179	74	105
Nisan 22	34,193	30,510	3,683	10.8	378	432	-54
Mayıs 22	34,577	30,849	3,728	10.8	384	339	45
Haziran 22	34,313	30,759	3,554	10.4	-264	-90	-174
Temmuz 22	33,907	30,448	3,458	10.2	-406	-311	-96
Ağustos 22	34,379	31,008	3,371	9.8	472	560	-87
Eylül 22	34,426	30,955	3,471	10.1	47	-53	100
Ekim 22	34,673	31,096	3,577	10.3	247	141	106
Kasım 22	35,061	31,515	3,547	10.1	388	419	-30
Aralık 22	34,962	31,380	3,582	10.2	-99	-135	35
Ocak 23	35,116	31,699	3,416	9.7	154	319	-166
Şubat 23	34,863	31,342	3,522	10.1	-253	-357	106
Mart 23	34,610	31,162	3,448	10.0	-253	-180	-74
Nisan 23	35,134	31,634	3,500	10.0	524	472	52
Mayıs 23	35,011	31,708	3,303	9.4	-123	74	-197
Haziran 23	34,649	31,344	3,304	9.5	-362	-364	1
Temmuz 23	34,946	31,685	3,260	9.3	297	341	-44
Ağustos 23	34,866	31,662	3,204	9.2	-80	-23	-56
Eylül 23	34,758	31,599	3,159	9.1	-108	-63	-45
Ekim 23	34,848	31,847	3,001	8.6	90	248	-158
Kasım 23	34,726	31,611	3,116	9.0	-122	-236	115

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2: İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
"								
Temmuz 20	14.2	4312	18.2	1230	22.4	3234	26.1	8776
Ağustos 20	12.9	4003	16.9	1229	21.5	3380	25.1	8613
Eylül 20	12.6	3924	15.9	1020	21.2	3386	24.1	8330
Ekim 20	13.1	4081	17.4	1328	21.9	3491	25.7	8900
Kasım 20	13.0	4052	17.1	1261	23.1	4064	26.6	9376
Aralık 20	12.6	3909	17.8	1609	23.8	4553	28.3	10071
Ocak 21	12.5	3958	20.0	2363	22.8	4207	29.3	10528
Şubat 21	13.3	4241	19.7	2046	22.4	3747	28.1	10034
Mart 21	12.8	4175	17.9	1655	20.9	3328	25.4	9158
Nisan 21	13.3	4335	19.3	1961	21.4	3367	26.9	9664
Mayıs 21	13.2	4271	19.3	1959	21.7	3491	27.2	9720
Haziran 21	11.0	3552	15.0	1275	19.1	3208	22.7	8035
Temmuz 21	11.6	3764	15.9	1415	19.3	3125	23.3	8304
Ağustos 21	11.9	3922	15.0	1013	18.9	2832	21.8	7767
Eylül 21	11.3	3761	14.9	1205	18.3	2861	21.7	7827
Ekim 21	11.1	3713	15.6	1486	18.7	3099	22.8	8298
Kasım 21	11.1	3714	15.4	1419	18.2	2876	22.1	8009
Aralık 21	11.0	3706	15.2	1424	18.6	3158	22.5	8288
Ocak 22	11.2	3793	15.5	1443	18.8	3150	22.7	8386
Şubat 22	10.8	3632	14.9	1380	18.2	3044	21.9	8055
Mart 22	11.1	3737	15.3	1437	18.4	3045	22.2	8219
Nisan 22	10.8	3683	14.3	1207	18.0	3014	21.3	7904
Mayıs 22	10.8	3728	15.9	1770	17.6	2861	22.3	8359
Haziran 22	10.4	3554	14.0	1250	17.2	2836	20.5	7639
Temmuz 22	10.2	3458	15.2	1696	18.1	3271	22.7	8425
Ağustos 22	9.8	3371	13.5	1270	16.5	2756	19.9	7397
Eylül 22	10.1	3471	13.9	1314	16.7	2735	20.3	7520
Ekim 22	10.3	3577	14.4	1416	16.7	2657	20.5	7650
Kasım 22	10.1	3547	14.3	1467	16.9	2862	20.7	7876
Aralık 22	10.2	3582	14.8	1592	17.1	2891	21.4	8065
Ocak 23	9.7	3416	15.3	1957	16.8	2985	21.9	8358
Şubat 23	10.1	3522	16.1	2091	17.9	3311	23.3	8924
Mart 23	10.0	3448	15.0	1744	17.3	3071	22.0	8262
Nisan 23	10.0	3500	16.9	2438	17.3	3118	23.6	9055
Mayıs 23	9.4	3303	15.8	2229	16.6	3008	22.4	8540
Haziran 23	9.5	3304	16.5	2413	17.9	3530	24.1	9247
Temmuz 23	9.3	3260	14.7	1877	17.7	3555	22.6	8692
Ağustos 23	9.2	3204	15.2	2096	17.5	3512	23.0	8812
Eylül 23	9.1	3159	14.7	1950	16.7	3176	21.8	8285
Ekim 23	8.6	3001	13.8	1808	16.6	3338	21.4	8147
Kasım 23	9.0	3116	14.9	2058	17.3	3496	22.7	8671

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Ağustos 20	9,905	8,447	1,458	21,056	18,511	2,545	31.3	26.7	67.8	59.6
Eylül 20	9,810	8,386	1,424	21,285	18,785	2,499	30.9	26.4	68.4	60.4
Ekim 20	9,700	8,231	1,469	21,387	18,775	2,612	30.5	25.9	68.6	60.3
Kasım 20	9,560	8,154	1,406	21,509	18,863	2,646	30.0	25.6	68.9	60.4
Aralık 20	9,715	8,357	1,358	21,287	18,736	2,551	30.5	26.2	68.1	59.9
Ocak 21	10,047	8,604	1,443	21,557	19,042	2,515	31.5	27.0	68.8	60.8
Şubat 21	10,279	8,700	1,579	21,635	18,973	2,662	32.2	27.2	69.0	60.5
Mart 21	10,175	8,557	1,618	22,395	19,838	2,557	31.8	26.7	71.3	63.2
Nisan 21	10,486	8,886	1,600	22,138	19,403	2,735	32.7	27.7	70.4	61.7
Mayıs 21	10,145	8,587	1,559	22,133	19,420	2,712	31.6	26.8	70.3	61.7
Haziran 21	10,288	8,836	1,452	21,895	19,795	2,100	32.0	27.5	69.5	62.8
Temmuz 21	10,765	9,231	1,534	21,806	19,576	2,230	33.4	28.7	69.1	62.0
Ağustos 21	10,687	9,089	1,598	22,215	19,890	2,325	33.1	28.2	70.3	63.0
Eylül 21	10,951	9,369	1,582	22,375	20,197	2,178	33.9	29.0	70.7	63.9
Ekim 21	10,991	9,445	1,545	22,337	20,169	2,167	34.0	29.2	70.5	63.7
Kasım 21	10,924	9,326	1,598	22,408	20,292	2,116	33.7	28.8	70.7	64.0
Aralık 21	11,127	9,622	1,505	22,620	20,418	2,201	34.3	29.7	71.2	64.3
Ocak 22	11,172	9,659	1,513	22,609	20,330	2,280	34.4	29.7	71.1	64.0
Şubat 22	11,117	9,598	1,519	22,519	20,405	2,114	34.2	29.5	70.8	64.1
Mart 22	10,937	9,421	1,516	22,877	20,656	2,221	33.6	29.0	71.8	64.8
Nisan 22	11,319	9,750	1,569	22,874	20,760	2,114	34.7	29.9	71.7	65.1
Mayıs 22	11,526	9,956	1,570	23,050	20,893	2,158	35.3	30.5	72.2	65.4
Haziran 22	11,467	9,898	1,569	22,846	20,861	1,985	35.1	30.3	71.4	65.2
Temmuz 22	11,279	9,787	1,492	22,627	20,661	1,966	34.5	29.9	70.7	64.5
Ağustos 22	11,502	10,048	1,454	22,877	20,961	1,917	35.1	30.7	71.3	65.4
Eylül 22	11,567	10,078	1,490	22,859	20,877	1,981	35.3	30.8	71.2	65.0
Ekim 22	11,682	10,092	1,590	22,991	21,004	1,987	35.6	30.8	71.5	65.3
Kasım 22	11,986	10,425	1,561	23,075	21,089	1,986	36.5	31.7	71.7	65.5
Aralık 22	11,912	10,210	1,702	23,050	21,170	1,880	36.2	31.1	71.5	65.7
Ocak 23	11,836	10,225	1,611	23,280	21,474	1,805	36.0	31.1	72.2	66.6
Şubat 23	11,879	10,357	1,522	22,984	20,984	2,000	36.1	31.4	71.2	65.0
Mart 23	11,568	9,976	1,592	23,042	21,186	1,856	35.1	30.3	71.3	65.6
Nisan 23	11,953	10,294	1,659	23,181	21,340	1,841	36.2	31.2	71.7	66.0
Mayıs 23	11,891	10,359	1,532	23,120	21,348	1,771	36.0	31.4	71.5	66.0
Haziran 23	11,721	10,193	1,528	22,928	21,151	1,776	35.5	30.9	70.8	65.3
Temmuz 23	11,889	10,378	1,511	23,056	21,307	1,749	36.0	31.4	71.2	65.8
Ağustos 23	11,875	10,398	1,477	22,991	21,264	1,727	35.9	31.4	70.9	65.6
Eylül 23	11,763	10,328	1,435	22,995	21,272	1,723	35.5	31.2	70.9	65.6
Ekim 23	11,823	10,471	1,352	23,024	21,376	1,649	35.7	31.6	70.9	65.8
Kasım 23	11,756	10,363	1,393	22,971	21,248	1,723	35.5	31.3	70.7	65.4

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>